

Lustrumviering op 14 november 2017

Op 21 oktober 2017 was het 235 jaar geleden dat het Genootschap Physica werd opgericht. We vierden daarom op dinsdag 14 november ons 47e lustrum. Eenmalig dus niet op de eerste maandag van de maand.

Op deze feestelijke avond sprak:

Prof. dr. J.F.T.M. (José) van Dijck,

Universiteitshoogleraar aan de Universiteitshoogleraar aan de Universiteit van Utrecht

over:

De platformsamenleving, strijd om publieke waarden in een online wereld

Steeds meer economisch, sociaal en maatschappelijk verkeer verloopt via online platformen: van Facebook tot Coursera en van Uber tot Airbnb. In een utopische samenleving zouden burgers via platformen zonder veel overhead en overheid zelf diensten met elkaar organiseren en goederen met elkaar delen. Doordat platformen bestaande praktijken en instituties—van taximarkt tot

onderwijs—letterlijk en figuurlijk ontregelen, zouden deze platformen leiden tot economische en maatschappelijke innovatie.

Wat vaak onderbelicht blijft in deze verhalen is de sturende rol die online platformen spelen in de organisatie van de samenleving: via algoritmes, datastromen, reputatiesystemen worden vraag en aanbod aan elkaar geknoopt. Dit heeft grote gevolgen voor publieke waarden zoals toegankelijkheid, veiligheid, pluriformiteit en privacy. Deze lezing gaat over de vraag: hoe kunnen publieke belangen in de platformsamenleving worden gewaarborgd?

José van Dijck is universiteitshoogleraar aan de Universiteit Utrecht met als aandachtsgebied de ‘digitale samenleving’. Zij is president van de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen.

Van Dijck is opgeleid in Nederlandse taal- en letterkunde en literatuurwetenschap aan de Universiteit Utrecht (1985) en promoveerde aan de University of California, San Diego (USA) in 1992. Sindsdien specialiseerde zij zich in media en cultuur; haar publicaties gaan over de rol van media- en communicatietechnologieën in de samenleving, de invloed van (sociale) media op het publieke debat en de digitale cultuur. Haar belangrijkste boeken zijn *Mediated Memories in the Digital Age* (Stanford University Press, 2007) en *The Culture of Connectivity. A Critical History of Social Media* (Oxford University Press, 2013). Haar meest recente werk met Thomas Poell and Martijn de Waal resulteerde in het boek *De Platformsamenleving. Strijd om publieke waarden in een online wereld* (Amsterdam University Press, 2016) en in 2018 verschijnt *The Platform Society. Public values in a connective world* (Oxford UP).

José van Dijck werkte als universitair docent Journalistiek aan de Rijksuniversiteit Groningen, als universitair hoofddocent Visuele Cultuur aan de Universiteit Maastricht en werd in 2001 hoogleraar Media en Cultuur aan de Universiteit van Amsterdam. Van 2008-2011 was zij decaan van de Faculteit Geesteswetenschappen (UvA). Zij was onder andere gasthoogleraar aan de Annenberg School for Communication (Philadelphia), Massachusetts Institute of Technology (MIT, USA), Georgia Institute of Technology (USA), the University of Technology in Sydney (Australia), and Stockholm University (Zweden). In 2015 werd Van Dijck gekozen tot president van de KNAW, de eerste vrouw in deze positie.